

به سوی پاکی

در فروشگاه‌های لوازم خانگی همراه هر وسیله یک دفترچه راهنما قرار دارد. این دفترچه شیوه استفاده صحیح از وسیله، راه‌های تمیز کردن آن و حتی برطرف کردن برخی از خرابی‌های ساده را نیز یاد داده است. این دفترچه‌های راهنما را سازندگان آن نوشته‌اند که از هر کس دیگری به آن وسیله آگاه‌تر بوده‌اند.

اکنون بیندیشیم؛

چرا سازندگان، دفترچه راهنما را کنار وسیله‌ها قرار می‌دهند؟

اگر کسانی که می‌خواهند از این وسیله‌ها استفاده کنند، این دفترچه‌ها را کنار بگذارند و به آنها توجه نکنند، ممکن است چه اتفاقی برای وسایلشان بیفتد؟

فعالیت کلاسی

به نظر شما، آیا کسی که ما انسان‌ها را آفریده، برای زندگی سعادت‌مندانۀ ما نیز دفترچه راهنما فرستاده است؟
بله، کتاب آسمانی (قرآن) که توسط خدا و با راهنمایی پیامبر برای هدایت ما فرستاده است

4- چرا خداوند به ما آموخته است که چگونه زندگی کنیم؟

4- خداوند آفریننده ماست و بهتر از هر کسی می داند که چه چیزی برای ما زیان آور و چه چیزی مفید است؛ به همین دلیل، او به ما آموخته است چگونه زندگی کنیم، از چه چیزی دوری کنیم، و به چه کارهایی بپردازیم.

امام رضا علیه السلام می فرماید: 5- امام رضا در مورد اینکه چه چیزهایی حرام و چه چیزهایی حلال است چه می فرماید؟

5- خداوند حکیم هر چیزی را که برای سلامتی مردم زیان آور باشد و موجب هلاکت و نابودی آنان شود، حرام کرده و آنچه را برای سلامتی آنها مفید باشد، حلال کرده است.^۱

6- نجاسات یعنی چه؟

یکی از مواردی که خداوند ما را به اجتناب و دوری از آنها دستور داده، نجاسات است. رعایت طهارت و دوری از نجاسات، نه تنها موجب سلامتی جسم و روح ما می شود، بلکه مقدمه و شرط قبولی برخی عبادات نیز هست. 7- رعایت طهارت و دوری از نجاسات چه آثاری را در پی دارد؟

8- شش مورد از نجاسات را نام ببرید؟ خون- ادرار- مدفوع- سگ- خوک- شراب

9- خون چه چیزهایی نجس است؟ انسان - حیواناتی که خون جهنده دارند

آشنایی با احکام نجاسات

در اینجا با شش مورد از نجاسات آشنا می شویم:

۱ || خون: خون در بدن انسان مایع ارزشمندی است که بدون آن، زندگی غیر ممکن است. اما خون بعد از خارج شدن از بدن نجس محسوب می شود و باید از تماس با آن خودداری کرد. علاوه بر خون انسان، خون حیواناتی که خون جهنده^۲ دارند نیز نجس است.

۲ و ۳ || ادرار و مدفوع: مواد زائد و سمی بدن که خطرناک و بیماری زا هستند، به صورت ادرار و مدفوع از بدن خارج می شوند. این مواد نجس هستند. به همین دلیل باید محل دفع ادرار و مدفوع را با آب شست و شو داد. این کار علاوه بر اینکه برای سلامتی ضروری است، برای به جا آوردن نماز، واجب است.

۱- علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۹۲.

۲- حیواناتی که اگر رگ آنها را ببرند، خون با فشار از رگ هایشان خارج می شود.

10- ادرار و مدفوع چه حیواناتی نجس و چه حیواناتی پاک است؟

11- کدامیک از اجزای بدن سگ و خوک نجس است؟

10- خوب است بدانیم، ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشتی که خون جهنده دارند، مانند گربه و موش نیز نجس است؛ اما ادرار و مدفوع حیوان های حلال گوشت، مانند گاو و گوسفند نجس نیستند.

♦ ۴ و ۵ || سگ و خوک: تمام اجزای بدن سگ و خوک (مو، ناخن، پوست و استخوان) و رطوبت های آن نجس است. 12- از سگ در چه صورتی می توان نگهداری کرد؟

12- از سگ می توان برای نگهبانی و یا شکار استفاده کرد، ولی باید محل نگهداری آن، دور از محل زندگی انسان باشد.

امام صادق علیه السلام می فرماید: 13- امام صادق در مورد نگهداری سگ چه می فرماید؟

13- سگ شکاری را در خانه ات نگهداری نکن، مگر اینکه بین تو و او دری باشد [محل زندگی او جدا باشد].

14- یکی از بزرگترین گناهان چیست؟ نوشیدن شراب

15- نوشیدن شراب چه حکمی دارد؟

♦ ۶ || شراب: شراب و هر مایع مستی آوری نجس است. قرآن کریم نوشیدن شراب را (چه کم و چه زیاد) حرام اعلام کرده و یکی از بزرگ ترین گناهان شمرده است.

مطهرات

آب

زمین

در اینجا با دو مورد از مطهرات که اشیای نجس شده را پاک می کنند، آشنا می شویم:

♦ ۱ || آب

یکی از نعمت های ارزشمندی که خداوند به انسان بخشیده، آب است. آب سرچشمه زندگانی است و بدون آن هیچ موجود زنده ای باقی نمی ماند. خداوند آب را طوری آفریده است که هم پاک است و هم پاک کننده است.

۱- بحار الانوار، ج ۶۲، ص ۵۳.

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ: سوره مانده، آیه ۹۰.

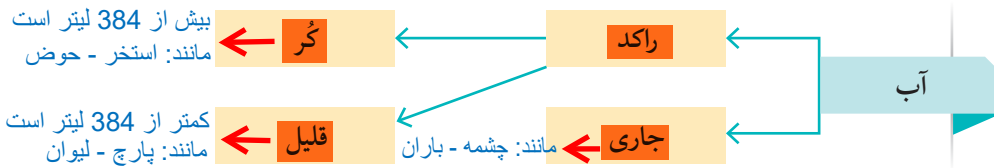
پیام آیه: آب هم پاک است و هم پاک کننده

از آسمان، آبی پاک و پاک کننده فرود
آوردیم.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا

انواع آب ← آب یا راکد است یا جاری و آب راکد نیز یا کُر است یا قلیل.

16- آب جاری چیست؟ مثال بزنید؟

16- آب جاری آبی است که از زمین می جوشد و جریان دارد؛ مانند آب چشمه، قنات و رودخانه. آب

باران نیز حکم آب جاری را دارد. 17- آب کُر چیست؟ مثال بزنید؟

17- اگر مقدار آب حداقل ۳۸۴ لیتر باشد، به آن آب کُر گفته می شود، همانند آب منبع، حوض و استخر که به این مقدار برسد. آب لوله کشی ساختمان ها، حکم آب کُر را دارد؛ زیرا به منبع آب شهر یا روستا متصل است که مقدار آن بیش از آب کُر است.

۱- سوره فرقان، آیه ۴۸.

18- حکم برخورد آب جاری و کُر با نجاسات چیست؟

18- آب جاری و کُر در برخورد با نجاست، نجس نمی‌شود. مگر اینکه به وسیله نجاست، رنگ یا

بویش تغییری کند؛ مثلاً رنگ خون را به خود بگیرد. 19- آب قلیل چیست؟ مثال بزنید؟

19- اگر مقدار آب از ۳۸۴ لیتر کمتر باشد، به آن آب قلیل گفته می‌شود، مانند آب لیوان، پارچ و آفتابه.

20- آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند، نجس می‌شود؛ گرچه نجاست اندک باشد، مثل آنکه

ذره‌ای خون در سطل آب بریزد. 20- حکم برخورد آب قلیل با نجاسات چیست؟

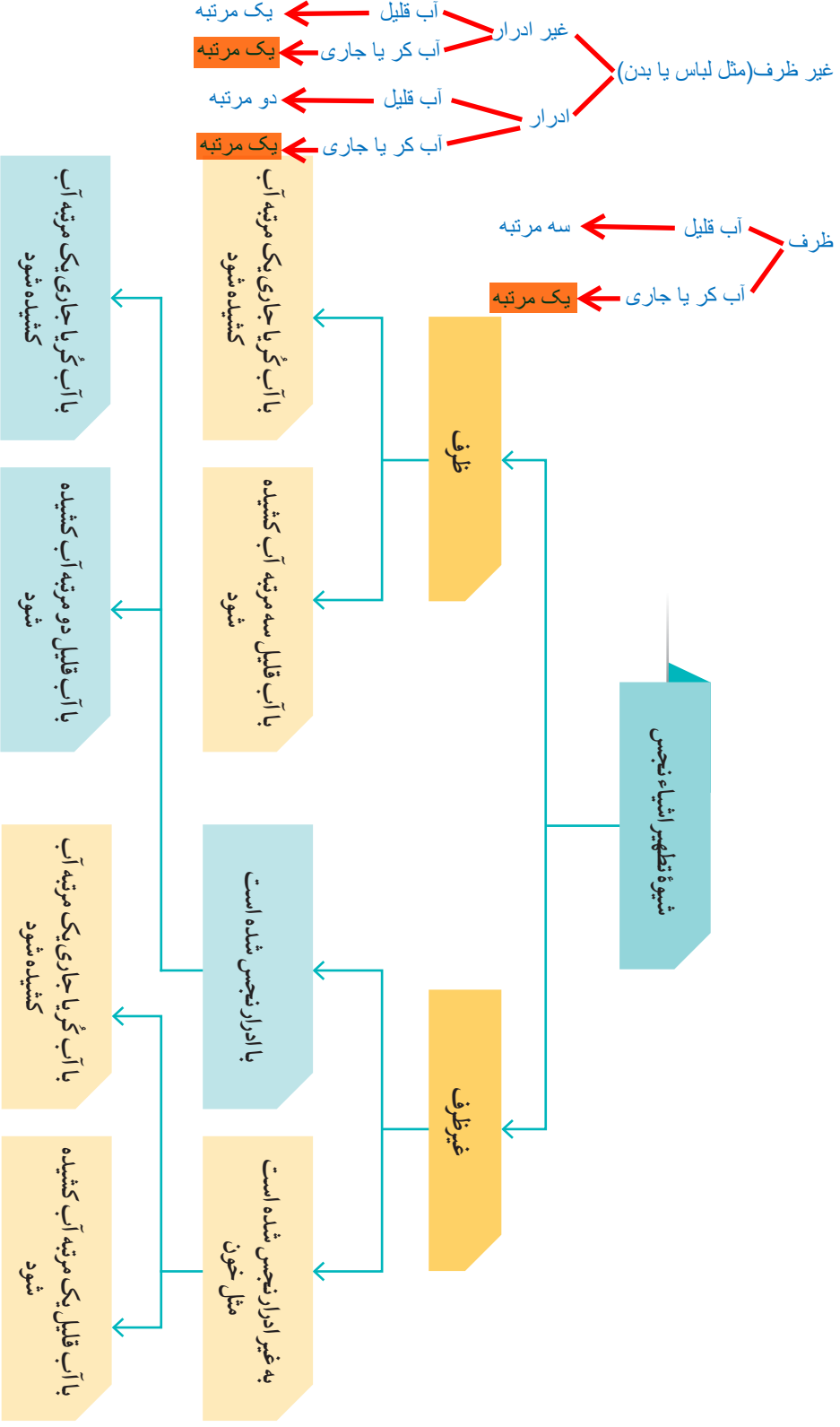
شیوه تطهیر با آب

جواب سوال 3 خودت را امتحان کن

برای پاک شدن چیزهایی که نجس شده‌اند، ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم، سپس

آن را زیر شیر آب بگیریم یا در آب جاری فرو ببریم، به طوری که آب به تمام جاهای نجس شده

برسد. نمودار صفحه بعد شیوه تطهیر اشیاء نجس با آب قلیل و کُر را نشان داده است:

21- ظرفی که سگ لیسیده را چگونه می توان پاک کرد؟

21- ظرفی را که سگ لیسیده یا از آن آب خورده است، باید ابتدا خاک مال کرد، سپس آن را دو بار شست تا پاک شود. این ظرف بدون خاک مال کردن پاک نمی شود.

۲۰ زمین

جواب سوال 2 خودت را امتحان کن

هرگاه کف پا یا کف کفش هنگام راه رفتن نجس شود، اگر راه رفتن را به مقصدی ادامه دهیم که آلودگی ها برطرف شود، پاک می شود؛ بنابراین زمین یکی از مطهرات است که کف پا و یا ته کفشی را که به واسطه راه رفتن نجس شده باشد، پاک می کند؛ البته با چهار شرط:

22- اول: خود زمین پاک باشد، دوم: زمین خشک باشد، سوم: عین نجاست، با راه رفتن روی زمین کاملاً برطرف شود، چهارم: زمین سبزه زار، موکت یا فرش نباشد.

22- زمین، با چه شرایطی کف پا یا ته کفش را پاک می کند؟

فقالیت کلاسی

گزینه های درست را با علامت ✓ و گزینه های نادرست را با علامت × مشخص کنید:

نادرست	۱ اگر بدن ما با ادرار آلوده شد، کافی است محل آن را با دستمال تمیز پاک کنیم.
درست	۲ ظرف نجس با دو بار آب قلیل ریختن پاک نمی شود.
درست	۳ اگر کف پای ما نجس شده باشد، با راه رفتن روی موکت یا فرش پاک نمی شود.
نادرست	۴ ظرفی را که سگ لیسیده است با دو بار شستن پاک می شود.

خودت را امتحان کن

۱ اگر بدن انسان با خون نجس شود چگونه می توان آن را تطهیر کرد؟

بدن انسان، غیر ظرف است که با خون یعنی، غیر ادرار نجس شده است پس، با آب قلیل یک مرتبه و با آب کر یا جاری یک مرتبه تطهیر می شود

۲ زمین، چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟

۳ برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا چه باید کرد؟

